

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích rozhodl samosoudkyní JUDr. Petrou Venclovou, Ph.D., ve věci

žalobce: **D. N.**
zastoupený advokátem JUDr. Michalem Korčákem
sídlem Milady Horákové 101, 160 00 Praha 6

proti
žalovanému: **Krajský úřad Pardubického kraje, IČ 70892822**
sídlem Komenského náměstí 125, 532 11 Pardubice

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 4. 2021, č. j. X

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se včasnou žalobou domáhal zrušení shora označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“) zamítnuto odvolání a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu Litomyšl ze dne 21. 12. 2020, č. j. Y (dále jen „správní orgán I. stupně“), jímž byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (dále jen „zákon o silničním provozu“).

2. Uvedeného přestupku se žalobce podle správního orgánu I. stupně dopustil tím, že jako provozovatel vozidla tov. značky Škoda Fabia registrační značky X v rozporu s ust. § 10 zákona o silničním provozu nezajistil, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem. Konkrétně měl neznámý řidič uvedeného motorového vozidla dne 10. 7. 2020 v 17:49 hod, v Litomyšli, v ulici Moravská, směr Svitavy, na silnici č. I/35 v obci Litomyšl, mezi budovou Nového kostela sboru Církve bratrské a domem č. p. 367, ve směru jízdy z centra na Svitavy, překročit maximální povolenou rychlost jízdy v obci o 23 km/h (po odečtení přípustné odchylky měření +3 km/h). V celém měřeném úseku je podle zákona stanovena povolená rychlost 50 km/h. Uvedenému vozidlu byla automatizovaným technickým prostředkem používaným bez obsluhy naměřena rychlost jízdy 76 km/h. Tímto jednáním nezjištěný řidič porušil ust. § 18 odst. 4 zákona o silničním provozu a dopustil se tak přestupku dle ust. § 125c odst. 1 písm. f) bod 3 zákona o silničním provozu. Protože však správní orgán prvního stupně do 60 dnů od přijetí oznámení o přestupku nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti řidiči vozidla, v souladu s ust. § 76 odst. 1 písm. k) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, v platném znění (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), nebylo zahájeno řízení o přestupku a věc byla odložena. Za spáchaný přestupek tak následně byla žalobci jako provozovateli vozidla v souladu s ust. § 35 až 40 a § 46 zákona o odpovědnosti za přestupky a podle § 125f odst. 4 ve spojení s § 125c odst. 5 písm. f) zákona o silničním provozu uložena pokuta ve výši 2 500 Kč a dále mu byla podle § 79 odst. 5 správního řádu a § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, uložena povinnost nahradit paušální částku nákladů řízení ve výši 1 000 Kč.
3. Žalobce v žalobě namítal, že správní orgán neučinil takové kroky, které by byly nezbytné pro samotné zjištění pachatele přestupku v souladu s ust. § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu. Žalobce odkázal na ust. § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu, z něhož je patrná subsidiarita odpovědnosti za správní delikt provozovatele vozidla vůči odpovědnosti za přestupek. Žalobce správnímu orgánu sdělil totožnost osoby řidiče v době spáchání přestupku. Správní orgán následně žalobcem označenému pachateli přestupku zaslal výzvu k podání vysvětlení. Písemnost se však nepodařilo doručit. Jiných kroků správní orgán nečinil a následně zahájil řízení v rámci objektivní odpovědnosti s žalobcem jako provozovatelem vozidla. Podle žalobce však skutečnosti, které se správní orgán o osobě označené za řidiče vozidla dozvěděl, byly dostatečné k zahájení řízení o přestupku s touto osobou. Správní orgán tedy dle žalobce neučinil dostatečné kroky pro zjištění pachatele přestupku a pro projednání přestupku s ním. S ohledem na výše uvedené žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí a stejně tak rozhodnutí správního orgánu I. stupně zrušil.
4. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že obě rozhodnutí vydaná ve správním řízení byla vydána v souladu se zákonem. Žalobní body přitom korespondují s odvolacími námitkami uvedenými v odvolání žalobce, s nimiž se již žalovaný vypořádal. Žalovaný znovu zdůraznil, že se žalobce nezbavil odpovědnosti za přestupek tím, že doložil předmětné doklady, neboť jím označeného pachatele přestupku se nepodařilo kontaktovat. V daném případě se mohl žalobce jako provozovatel vozidla zbavit odpovědnosti za daný přestupek pouze tím, že by uplatnil

tzv. liberační důvody podle ust. § 125f odst. 6 zákona o silničním provozu. To se však nestalo. Žalovaný proto navrhl, aby soud žalobu zamítl.

5. Krajský soud přezkoumal žalované rozhodnutí bez nařízení jednání (§ 51 odst. 1 s. ř. s.) v mezích žalobních bodů podle skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí správních orgánů (§ 75 odst. 1, 2 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
6. Podle ust. § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu platí, že *provozovatel vozidla se dopustí přestupku tím, že v rozporu s § 10 nezajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem.*
7. Podle ust. § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu platí, že *provozovatel vozidla zajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem.*
8. Podle ust. § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu platí, že *obecní úřad obce s rozšířenou působností přestupek podle odstavce 1 projedná, pouze pokud učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, jehož znaky porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje, a nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě, nebo řízení o přestupku zastavil, protože obviněnému z přestupku nebylo spáchání skutku prokázáno.*
9. Podle ust. § 125f odst. 6 zákona o silničním provozu platí, že *provozovatel vozidla za přestupek podle odstavce 1 neodpovídá, jestliže prokáže, že v době před porušením povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích, bylo vozidlo, jehož je provozovatelem, odcizeno nebo byla odcizena jeho tabulka s přidělenou státní poznávací značkou, nebo podal žádost o zápis změny provozovatele vozidla v registru silničních vozidel.*
10. Z obsahu správního spisu soud zjistil, že správní orgán I. stupně obdržel dne 11. 7. 2020 oznámení Městské policie Litomyšl o přestupku podle ust. § 125c odst. 1 písm. f) bod 3 zákona o silničním provozu. Přestupek byl zjištěn prostřednictvím automatizovaného technického prostředku a jeho skutková podstata je podrobně popsána v bodu 2. odůvodnění rozsudku. Přílohou oznámení je fotodokumentace měřeného vozidla. Dále je ve správním spise založen ověřovací list měřícího zařízení, určení míst pro měření rychlosti vozidel formou úsekového měření města Litomyšl, které bylo vyhotoveno ze dne 12. 7. 2018.
11. Dne 27. 7. 2020 byla žalobci doručena výzva podle ust. § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu, kterou správní orgán I. stupně žalobci jako provozovateli vozidla uložil, aby do 15 dnů od doručení této výzvy uhradil 1 200 Kč, nebo aby sdělil údaje o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku. V podání vysvětlení ze dne 31. 7. 2020 žalobce uvedl, že v danou dobu vozidlo řídil pan I. C. trvale bytem X. Správní orgán I. stupně zaslal dne 24. 8. 2020 na uvedenou adresu do X do vlastních rukou adresáta výzvu k podání vysvětlení. Adresát však dle údajů uvedených na dodejce odmítl zásilku převzít (uvedeno: „refuzal“). Dne 14. 10. 2020 vydal správní orgán I. stupně usnesení o odložení věci podle § 76 odst. 1 písm. k) zákona o odpovědnosti za přestupky, neboť do šedesáti dnů ode dne, kdy se o přestupku dozvěděl, nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě.

12. Dne 14. 10. 2020 vydal správní orgán I. stupně příkaz, kterým uznal žalobce jako provozovatele vozidla vinným ze spáchání přestupku podle ust. § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu. Dne 2. 11. 2020 žalobce podal proti příkazu včasný odpor. Během ústního jednání dne 27. 11. 2020 zástupce žalobce předložil fotokopii průkazu totožnosti a řidičského průkazu shora uvedeného řidiče a dále kopii smlouvy o nájmu motorového vozidla ze dne 6. 7. 2020, která byla uzavřena mezi žalobcem jako pronajímatelem a shora uvedenou osobou jako nájemcem a kopii pokynů pro manipulaci a jízdu. V bodě 11 pokynů je uvedeno „*Nájemce nemá právo vozidlo dále pronajmout, ani předat řízení jiné osobě. Škody vzniklé z porušení této povinnosti bradí nájemce v plném rozsahu.*“ Dne 21. 12. 2020 vydal správní orgán I. stupně rozhodnutí, kterým uznal žalobce vinným ze spáchání přestupku podle ust. § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu, které odůvodnil tím, že přestupek byl dostatečně prokázán důkazy založenými ve správním spise, označený řidič odmítl převzít zásilku v X, čímž bylo správnímu orgánu znemožněno dohledat osobu řidiče, přičemž odpovědnost provozovatele vozidla je objektivní povahy a liberační důvody podle § 125f odst. 6 zákona o silničním provozu nebyly v dané věci prokázány ani tvrzeny.
13. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce dne 7. 1. 2021 odvolání, ve kterém uplatnil téměř totožné námitky jako v žalobě, tedy měl za to, že správní orgán I. stupně neučinil nezbytné kroky ke zjištění skutečného pachatele přestupku. Žalovaný napadeným rozhodnutím odvolání zamítl a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil.
14. Krajský soud se v rozsahu řádně uplatněných žalobních bodů zabýval tím, zda správní orgán ve smyslu § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele spáchaného přestupku. Jak již uvedeno, žalobce správnímu orgánu I. stupně sdělil totožnost osoby řidiče v době spáchání přestupku, která má trvalé bydliště v X. Správní orgán I. stupně následně údajnému řidiči vozidla zaslal do X výzvu k podání vysvětlení. Tuto písemnost se však nepodařilo adresátovi doručit, neboť ten její přijetí odmítl. Jiné kroky správní orgán již nečinil a zahájil řízení o přestupku provozovatele vozidla. Teprve v tomto řízení předložil žalobce prostřednictvím svého právního zástupce další listiny, jejichž obsahu se v žalobě dovolává.
15. Přestupek provozovatele vozidla podle ust. § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu je založen na principu subsidiarity ve vztahu k přestupku skutečného řidiče vozidla. Jak plyne z rozsudku Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) ze dne 22. 10. 2015 č. j. 8 As 110/2015-46 (rozsudky správních soudů jsou dostupné na www.nssoud.cz): „*[c]ílem zavedení úpravy správního deliktu provozovatele vozidla bylo, aby zmíněná delikttní jednání nezůstala nepotrestána a aby za ně v případě nezjištění totožnosti pachatele odpovídal provozovatel vozidla, kterému byla § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu stanovena povinnost zajistit, aby při užití vozidla byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích.*“
16. Nejvyšší správní soud se již opakovaně zabýval rozsahem povinnosti správního orgánu dle § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu, tj. tím, jaký minimální procesní postup musí být splněn, aby bylo možné uzavřít, že správní orgán učinil nezbytné kroky pro zjištění osoby přestupce v těch specifických případech, kdy je označeným přestupcem

osoba žijící v zahraničí. Z tohoto pohledu je pro posouzení věci zásadní rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 6. 2020, č.j. 4 As 450/2019 – 36, na jehož základě byla vytvořena právní věta (rozhodnutí včetně uvedené právní věty je dostupné v právním informačním systému ASPI): *„Jestliže provozovatel vozidla v reakci na výzvu dle § 125h odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, označí jako řidiče osobu žijící v zahraničí, která nepřebírá zásilky zasílané správním orgánem, stačí zpravidla ke splnění požadavku v § 125f odst. 5 zákona o provozu na pozemních komunikacích zaslat této osobě jedinou výzvu.“* Tedy Nejvyšší správní soud jednoznačně reflektoval procesní úskalí správního řízení spojená s tím, že provozovatel označí za přestupce osobu, které má být doručováno do zahraničí, což se projevuje v požadavku na zpravidla jediný neúspěšný pokus o doručení takové osobě do zahraničí. Žalobce v dané věci přitom nepopírá, nadto je to prokázáno obsahem správního spisu (je zde založena dodejka s výzvou k podání vysvětlení), že správní orgán I. stupně učinil neúspěšný pokus o doručení do X na adresu sdělenou žalobcem. Pokud jde o další podklady předložené právním zástupcem žalobce při ústním jednání před správním orgánem I. stupně, pak je třeba zdůraznit, že okolnosti vztahující se k totožnosti skutečného řidiče měl žalobce předložit ve lhůtě pro podání vysvětlení, nikoli až v průběhu správního řízení, které bylo vedeno s ním jako s přestupcem a které je založeno na principu objektivní odpovědnosti provozovatele vozidla. Nicméně správní orgán I. stupně se těmito podklady zabýval a provedl jimi dokazování, když dospěl k závěru, že neprokazují, kdo v rozhodnou dobu předmětné vozidlo skutečně řídil. S tímto závěrem se krajský soud ztotožňuje a má za prokázané ve shodě s žalovaným pouze to, kdo měl vozidlo pronajaté, což však neprokazuje, kdo ve skutečnosti v rozhodnou dobu vozidlo řídil. Na tomto posouzení nic nemění ani pokyny pronajímatele nesvěřovat řízení pronajatého vozidla jiné osobě, a to bez ohledu na to, zda byly či nebyly součástí smlouvy o nájmu vozidla. I kdyby tyto pokyny byly součástí smlouvy, čemuž samotné označení „pokyny“ nenasvědčuje, naproti tomu podpisy a datum je umístěn až pod těmito pokyny, stále by byla prokázána pouze existence závazku soukromoprávní povahy, nikoli skutečný stav v rozhodné době, tedy kdo vozidlo v rozhodné době řídil. Ostatně pronajímatel vozidla si byl zjevně vědom toho, že dodržení pokynu nesvěřovat vozidlo jiné osobě je na vůli nájemce vozidla, když do příslušného bodu 11 pokynů vtělil dovětek o povinnosti nájemce k náhradě škody v případě jeho porušení, jak citováno shora.

17. Tedy z uvedených důvodů má krajský soud za prokázané, že správní orgán I. stupně neměl k dispozici dostatek jiných důkazů pro zahájení řízení proti konkrétní osobě, proto v dané věci byla povinnost učinit nezbytné kroky správního orgánu splněna již jediným neúspěšným pokusem o doručení výzvy k podání vysvětlení údajnému řidiči do X. V tomto ohledu lze odkázat na obdobné posouzení obdobné věci v rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 7. 10. 2019, č.j. 20 A 22/2019 – 32 [11], podle kterého *„[b]ez znalosti stanoviska označené osoby, nebo alespoň toho, že bezdůvodně odmítá podání vysvětlení (což by ovšem vyžadovalo zjištění, že se s výzvou k podání vysvětlení fakticky seznámila), nebylo možné přestupkové řízení zahájit. Z údajů, které na výzvu zaslala správnímu orgánu společnost [.....], totiž vyplývá maximálně to, kdo měl auto půjčené, což ani krajský soud nepovažuje za dostačující pro závěr o tom, kdo auto v rozhodný okamžik ve skutečnosti řídil, na čemž nic nemění ani případný smluvní závazek nájemce nesvěřovat pronajatý automobil k řízení jakékoliv jiné osobě. Pokud tedy správní*

orgán prvního stupně nezahajoval řízení s označenou řidičkou za situace, kdy nepodala vysvětlení a ani si nepřevzala výzvu k podání vysvětlení, nepostupoval v rozporu s § 125f odst. 5 zákona silničním provozu.“

18. Naproti tomu žalobce v žalobě odkazoval na rozhodnutí správních soudů, která jsou dle jeho názoru plně aplikovatelná na daný případ. Jak však plyne právě z žalobcem odkazovaného rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 13. 12. 2016 č. j. 22 A 37/2015-35: „[v]ždy je nutno klást si otázku, nakolik je zjištění osoby přestupce reálné a nakolik lze po správním orgánu spravedlivě žádat, aby činil v tomto směru další kroky. V každém jednotlivém případě je proto potřeba hodnotit konkrétní skutkové okolnosti.“ V odkazovaném rozsudku dospěl krajský soud sice k závěru, že pouhé zaslání výzvy k podání vysvětlení osobě označené provozovatelem vozidla za řidiče, nelze považovat za nezbytné kroky, které by měl správní orgán učinit, avšak z dané věci se žádným způsobem nepodává, že by se jednalo o doručování do zahraničí. Stejně tak, jde-li o odkaz žalobce na rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 28. 8. 2014, č.j. 30 A 92/2013-2017, ani v tomto rozsudku se nejednalo o doručování do zahraničí (jednalo se o neúspěšný pokus o doručení na adresu obchodní společnosti, ačkoliv výzva k podání vysvětlení mohla a měla být dle krajského soudu doručena na adresu bydliště jednatele v České republice).
19. Pro úplnost krajský soud dodává, že žalobce nenaplnil liberační důvody podle ust. § 125f odst. 6 zákona o silničním provozu, ostatně taková tvrzení ani v žalobě neuplatnil.
20. S ohledem na shora uvedené vyhodnotil krajský soud žalobu jako nedůvodnou, a proto ji zamítl podle ust. § 78 odst. 7 s. ř. s.
21. O náhradě nákladů řízení rozhodl krajský soud podle zásady úspěchu ve věci zakotvené v ust. § 60 odst. 1, 7 s. ř. s., když žalobce nebyl v soudním řízení úspěšný a žalovanému jako správnímu orgánu nevznikly takové náklady soudního řízení, které by přesahovaly rozsah jeho běžné úřední činnosti (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, čj. 7 Afs 11/2014-47, č. 3228/2015 Sb. NSS. Běžnou úřední činnost by přesahovaly zejména náklady správního orgánu vynaložené na obranu proti žalobám zjevně šikanózním, viz např. rozsudky NSS ze dne 8. 3. 2012, čj. 2 As 45/2012-11, ze dne 26. 10. 2011, čj. 7 As 101/2011-66, č. 2601/2012 Sb. NSS).

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům řízení.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice dne 26. října 2021

JUDr. Petra Venclová, Ph.D. v. r.
samosoudkyně